

JAVA-BODE.

NIEUWS-HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1854.

Zaterdag 30 September.

N°. 78.

Prijs per halfjaar voor Batavia f 12.50
" " " " Java " 15.—
" " " " Buitenbezittingen " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentien met dienstloof herhaling is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 29 April 1854 no. 73, is aan den kapitein-ter-see *J. Ligtoot*, behorende tot het zeevezen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk directeur van het marine-établissement te Soerabaya, ook met verlof in Nederland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, vermeld een eervol ontslag uit 's lands dienst, onder toekoming van pensioen.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Wegens vertrek, eervol, uit de betrekking van lid in den raad van justitie te Makassar, de heer *L. Waller*,
Benoemd:

Tot lid in den raad van justitie te Makassar, de heer *D. Bauduin*, agent van de factorij der nederlandsche handelsmaatschappij aldaar.

Tot advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, *Mr. H. Beth*.

Tot lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia, *Mr. H. Sibonius Trip*, ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië.

Tot vindingmeester in de afdeling Malang (residentie Pasoeroean), de assistent-resident aldaar *O. van Polanen Petel*.

Onthoven:

Op zijn verzoek, eervol, de civiele geneesheer *H. Haagsma*, van de hem opgedragen waarneming der civiele geneeskundige dienst in de residentie Preanger-Regentschappen.

Magtiging verleend:

Omdat men den civielen geneesheer *H. Haagsma* uitgereikte acte van toelating tot de uitoefening der genees-heel- en verloskundige practijk in de residentie Preanger-Regentschappen, over te schijven voor de residentie Rembang, en om door hem de geneeskundige dienst aldaar te doen waarden:

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant, de 2de luitenant *H. H. Borsl*, bij den directeur der genie *H. H. Borsl*.

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van officier van gezondheid der 3de klasse *G. M. Lens*.

Bevorderd:

Bij het Wapen der Artillerie.

Tot 1 luitenant, de 2 luitenanten *F. Straatman* en *E. K. Brands*, bij den directeur der genie *H. H. Borsl*.

Tot adjudant, bij den directeur der genie, de 1 luitenant der genie *D. Maarschalk*.

Tot 1 commissie bij het hospitaal te Willem I, *P. F. Hedderich*, militair ambtenaar der 3de klasse, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-activiteit.

Tot 1 commissie bij het hospitaal te Soerabaya, *J. P. Facnotti*, thans 1 commissie bij het hospitaal te Weltevreden.

Tot 1 commissie bij het hospitaal te Weltevreden, *P. Piepenbrink*, thans 1 commissie bij het hospitaal te Soerabaya.

Advertentien.

Vertrek der Overland-Mail in October.

Het vertrek zal plaats vinden op den 12 en 28. De sluiting der brievenpakketten aan het Postkantoor te Weltevreden is bepaald op:
a. De pakketten voor Europa, Britsch-Indië, China enz. daags voor het vertrek des avonds ten 8 ure.
b. De pakketten voor Banka, Palembang, en Riouw twee dagen voor het vertrek, des namiddags ten 1 ure.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van het algemeen, dat er gelegenheid bestaat tot de vrachtwijze verzending naar Nederland van bloemgewassen, bestemd voor de door de afdeling Amsterdam der Hollandsche maatschappij van landbouw, op den 24 tot 28 Maart 1855 in genoemde stad te houden tentoonstelling; zullende degenen, die van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, zich ter zake behooren te adresseren:
a. tot het marine departement, onder aanbidding van eene lijst van het aantal en de hoegrootheid der kisten, met opgave of dezevezel of beneedende dienen geplaatst te worden, of

z. tot de factorij der Nederlandsche handel-maatschappij, die zich bereid heeft verklaard om, met eenige in de eerstvolgende maanden van hier vertrekkende door hare directie de vrachtschepen, een paar kisten met bloemgewassen, voor opgemelde tentoonstelling bestemd, vrachtwijze te doen overvoeren.

De assistent-resident voor de politie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennis der ingezetenen, dat de wijkmeester der 8ste wijk (Voorburggracht) *J. Pieters*, op zijn verzoek, wegens vertrek uit die buurt, eervol uit zijne betrekking is ontslagen, en dat in zijne plaats tot wijkmeester van genoemde wijk is benoemd de heer *P. A. Paulus*.

Vendutien.

Op Maandag 2 October, à 2 pCt. vendu salaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Op Dingsdag 3 October, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Woensdag 4 October, tegen 6 en 4 pCt. vendu salaris, voor de pakhuizen van *Vaupel & Co.*

Op Donderdag 5 October, voor het commissiehuis van *B. J. Leon*, op Senin.

à 4 pCt. vendu salaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Op Vrijdag 6 October, voor de Marine pakhuizen, door *John Pryce & Co.*

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de creditoren en debiteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Kadoe, *The Mosong*.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Djawang, *Kowik, Tsao Saan en Gay Sibla*.

Door de weeskamer te Soerabaya, *J. S. Stoekman en H. van Daak*.

Vertrekkende Personen.

W. G. Harting.

Aangekomen Vreemdelingen.

van 21 — 29 September

JAVA HOTEL. *E. Krabb* en *G. H. Ruhaak*, van Samarang. — Mejufr. *C. J. van Putten, de Jonge*, van Diemenland.

HOTEL WILLEM I. *J. B. Wasthuis*, van de roede. — *J. B. van der Meer* en *W. de Lanoy*, van Padang. — *W. G. Storting*, van Batavia.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *L. van Heuvel*, van de reede. — *J. L. S. Rhuil*, van Indramayoe. — *Deuling*, Mejufr. *F. Springer* en *F. W. Weiss*, van Nederland. — *A. Kuipers*, van Cheribon. — *B. J. Post*, van Onrust. — *Cornoy Schipley*, van Bandoeng. — *A. J. Lansberg*, uit het Hospitaal.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *Ths. Casidini*, van Hobarttown. — *E. E. Harries*, van Singapore. — *H. P. de Coenens* en *E. Bernard*, van Samarang. — *J. F. Scholten*, van Macassar. — *A. Hermen*, van Amboina. — *N. Hofstede* en *F. R. J. M. Huisers en familie*, van Buitenzorg. — *Claroche*, van Tattl. — *Dr. Schneider*, van Batavia.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, *A. H. van Sonabeek*, *Beynon*.
BATAVIA, 28 September 1854. (1485)

Op heden overleed op Onrust, na eene hevige ziekte van 24 uren, in de volle kracht des levens, na een verblijf van ruim negen maanden in Indië, mijnen eenigen en geliefden Broeder *G. J. Osseweyer*, ambtenaar bij den Waterstaat en 's Lands gebouwen.
BATAVIA, den 22 September 1854.

(1477) *G. W. OSSEWEYER*.
Eenige kennisgeving.

VENDUTIE

op Maandag den 2den October 1854, op het Heemraden Plein, à 2 % Vendusalaris, door *John Pryce & Co.*, van:

eene groote partij Jattiehouten Balken, Doodkistplancken, Duigen, enz. enz. (1485)

Op de Vendutie van Dingsdag den 3den October

zullen alsmede worden verkocht: 6 balen Molton Dekens, Adr. roode katoenen Garens, Lijnolie, Rijnwijn, Java Sigaren, 4 fraaije Rijpaarden, hoog 4 voet 4 duim, Wagens, Bendies, Bendipaarden, enz. (1492)

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE op Woensdag den 4den October 1854,

tegen 6 en 4 pCt. Vendu Salaris, voor de Pakhuizen van VAUPEL & Co.,

van diverse Koopmansgoederen, Lijnwaden, waaronder 40 kisten $\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{2}$ ruwe Madappilams, 50 kisten pas aangebragte Wijn, 100 vaatjes puike Boter, 60 stellers Kamferhouten Koffers. (1494)

VENDUTIE op Donderdag den 5den October,

voor het Commissiehuis van JOHN PRYCE & Co.,

à 4 % Vendu Salaris, van circa 50 picols beschadigde Koffij, 6 koyangs Balie Rijn, eene partij Meel, 100 kisten Teneriffe Wijn, 15 kisten Rijnwijn, eene partij Satinotten, Lijnwaden, enz. enz. (1495)

VENDUTIE op Vrijdag den 6den October,

voor de Marine Pakhuizen, door *John Pryce & Co.*,

van diverse afgekurde en beschadigde Goederen, als: Barkassen, Ribben, Zellen, Kabels, Lijnen, Vlaggen, Wagens, Enten, Daken, en Dampstoomblokken, Pagniers, Rolpaarden, Putsen, Rondhouten, Ankerringen, Goeniesakken, ledige Vaten, oud Koper, oud IJzer en oud Lood, Dommekrachten, ledige Flesschen, diverse Gewigten, enz. enz., zoomede van 4 Teerkuipen met kranen. (1496)

In den loop van de maand October zal op Vendutie worden verkocht: Een WOONHUIS van ERF, gelegen aan de oostzijde van het Koningsplein, nabij de Willemsbrug. Nadere Informatien zijn inmiddels te bekomen bij *A. van Ommersen & Co.* (1498)

MANILLA SIGAREN.

Superieure Manilla Sigaren, No. 2 en No. 3, gewoon en Havana fatsoen, tot zeer lage prijzen à contant bij (1497) *A. VAN OMMEREN & Co.*

Italiaansche Viool- en Guitar-Snaren,

in blikken doosjes à f 5,— het compleete stel, ontvangen bij (1475) *VAN HAREN NOMAN & KOLFF*.

Maar mijn hoesel! (slot)

Maar mijn hoesel! dacht hij plotseling, en eene huivering doorriede hem onwillekeurig. Stierf niet FRANÇOISE DE CHATEAUBRIAND door dit staal? Zou er niet een vloek op rusten? En dan, dat gebeurde met de spin! Verloor ik niet reeds door het gebruik van dit ongelukkige instrument eene aanstelling? Maar kom! voegde hij er in zijne gedachten bij: hoe kan ik zoo bijgeloovig wezen! Wat kan het duide metaal voor invloed uitoefenen! En wat adersaten betreft: hoe dikwijls heb ik dat niet al gedaan! Het is kinderachtig, over zulk eene bezuzeling zooveel zwaarigheid te maken.

Ofschoon PHILIPPE, hoe ontsteld hij inwendig ook ware, ten minste uiterlijk eene zekere kalme trachate te bewaren, ging ook deze bijna verloren; toen hij den arm der markiezin aanvatte, om de operatie ten uitvoer te brengen. De arm was zoo vleeschig, de aderen waren zoo fijn, lagen zoo diep, en kwamen zoo weinig uit. Zijne verwarring nam hoe langer hoe meer toe, zoodat hij zelfs, bij het vaster aantrekken van den band, niet met juistheid de plaats wist te vinden, waar de ader geopend moest worden. Van oogenblik tot oogenblik steeg zijne verlegenheid; het zweet brak hem allerwege uit; het bloed steeg hem naar het hoofd. Plotseling was het hem alsof hij in slaauwte zou

vallen. Eene koortstachtige huivering doorriede hem, hij voelde die zijn hart naderen. Thans moest de operatie volbragt worden; nu of nooit; want reeds begon de geheele kamer met hem in het rond te draaijen. Hij geloofde in dit oogenblik de ader sterker te zien uitkomen. Hij drukte de lancet er in. Een bloedstraal sprong omhoog. Plotseling begon hij te tuimelen, en met de woorden: Ik heb haar vermoord! Ik heb de slagader getroffen! zank hij bewusteloos neder.

De verwarring, die op dit oogenblik in den dameskring ontstond, was ontzettend. Sommigen vielen in zwijm; anderen begonnen luid te gillen of liepen naar de deur. Het bedaardste beeld zich *ADRIENNE DE SERET*. Spoedig een chirurgijn gehaald! riep zij een bediende toe, terwijl zij een doek vast om haren arm wikkelde. Voor alle dingen, dames, vervolgde zij, staat dien armen jongman bij, en laat hem in het eerste het beste rijtuig naar zijne woning brengen.

PHILIPPE was als bedwelm, toen hij tot zichzelf kwam. Stel u gerust, mijnheer! zeide de markiezin tot hem. Het zal wel soo erg niet wezen, als gij u voorstelt. Thans verzoek ik u, dat gij u naar huis laat brengen. De schrik heeft u bevangen. Gij hebt misschien meer hulp noodig dan ik.

PHILIPPE staande, de sprekende met wijd geopende oogen aan. Het was niet de blik van een waanzinnige, het was het glazige oog van een stervende, dat op haar

scheen te rusten. De jongman werd meer in het rijtuig gedragen dan geleid.

Het duurde niet lang, of twee chirurgijns kwamen en legden een verband volgens de regelen der kunst; toen echter de markiezin hen aandrong, om bepaald te verklaren of er nog hoop voor haar was of niet, haalden zij de schouders op. Met de kalme oeverheidin ontving *ADRIENNE* dit weinig goeds voorspellende antwoord, terwijl de aanwezige dames luide schreiden en jammerden. Zij verzocht deze vervolgens even zoo bedrukt, haar te verlaten, daar zij toebereidselen voor haren laatsten wil moest maken.

MARHA was meer dood dan levend, toen *PHILIPPE* in een bijna bewusteloozen toestand werd tot huis bragt. Zij hoorde van degenen, die hem vergezelden, wat er de oorzaak van was. Zoodra hij weder tot zichzelf kwam, gaf hij een luiden geroep. Hij wilde zijne instrumentdoos openrukken, om zich met het eerste het beste werktuig het leven te behouden. *MARHA* viel hem te voet! zij omvatte zijne knien, om hem daarvan af te houden. De wanhoop van het meisje verhinderde zijn geweldige voornemen, maar onophoudelijk klaagde hij zich als *ADRIENNE*'s moordenaar aan. Weinige uren verlieten, en hij viel in eene heete koorts, die hem dagen lang buiten kennis en aan den rand des grafs bragt. Geene pen is in staat de folteringen te beschrijven, die de arme *MARHA* gedurende dezen tijd had uit te staan. Zij week geen oogenblik van *PHILIPPE*'s ziekbed. Met eene

Toko te Tjandjoer.

Direct uit Nederland ontvangen een fraai Façon

BEHANGSELPAPIER

(1499) DE GRAAFF.

De Toko te Bandong

is steeds ruim voorzien van alle mogelijke soorten van diverse Manufacturen, Lakens, Broeken, Stoffen, Mode artikelen voor Dames en Heeren, alsmede alle soorten van Provisiën en Dranken, terwijl die goederen welke niet voorhanden mogten zijn, binnen zeer korten tijd na de aanvraag, kunnen geleverd worden.

De Ondergeteekende zich in de gunst van de Ingezetenen aanbevelende, heeft de eer te berigten hij zich tevens voor het houden van Vendition belast, waartoe hij zich houdt aanbevelen, belovende een prompte en civile bediening.

(1490) P. A. SCHREUDER.

Toko te Bandong.

Direct uit Nederland ontvangen een fraai Façon

BEHANGSELPAPIER

met Randen.

(1488) DE GRAAFF.

Verkrijgbaar bij D. N. BUIJS & Co.:

MANILLA SIGAREN N°. 5.

tegen verrinderde prijs. (1486)

In Commissie:

SUPERIEURE WIJN, op Fust, bij

(1476) A. VAN OMMEREN & Co.

MANILLA SIGAREN N°. 2,

prime kwaliteit,

per kist van duizend stuks, à f 42,— constant, bij

(1490) GEBR. ROSELIE & Co.

PUIKE DELFTSCHE BOTER

bij (1467) W. JACOBSEN.

PAS ONTVANGEN:

VERSCHIE TUINZADEN.

(1431) COSTER.

HAVANA SIGAREN

bij (1468) W. JACOBSEN.

ONTVANGEN:

Een zeer fraai Lusterig Kastverwarming, met 2000.

Een Polyorama Panoptique, in mahonyhouten kast, met 27 groote dubbele Tableaux, voorstellende de prachtigste steden en gebouwen van Europa bij dag en des avonds f 200.—

Twee fraaije Stereoscopen, met 12 daguerrooty- f 50.—

Eene extra groote Verrekijker f 150.—

Eene groote dito f 100.—

Kleinere dito

Groote en kleine goed werkende Stereoscopen bij

(1443) H. M. VAN DORP.

Verrijgbaar bij den Ondergeteekende:

Versish Seltwater, op halve en hele krakten.
Fouquier Médou. St. Julien Médou. Hesperus Médou.
Vieux Cognac, superieure kwaliteit.
Diverse Liqueuren, als: Cachaça, Crème de Rose,
Anisette. Vuchten op Water, Tafel Amandelen en
Rosijnen.

(1466) W. JACOBSEN.

Weder Ontvangen:

VIOOL- EN GUITARSNAREN,

à f 1,— per stuk.

(1455) H. M. VAN DORP.

REVALENTA ARABICA

van

BARRY DU BARRY & Co., te Londen.

Hoofd-Bepôt voor Batavia, de heeren VAUPEL & Co.

(981)

TEHUUR of TE KOOP

Een HUIS op den weg naar Menting, laatst bewoond door mevrouw de weduwe Bernot; dadelijk te aanvaarden. — Te bevragen bij

(1493) A. PONS, qq.

Te Verkoopen

Een Bend en 2 Paarden.

(1491) Adres Batavia Hotel.

Een Nieuwe PIANINO.

Een PALANKEN.

Bij Mevr. S. E. DE LOOPER, Brandt.

(1483) Het 2de Huis van het Koningsplein, Parapattan.

Een weinig gebruikte, perfect mooie en zeer fraaije

PIANINO, 6/8 octaaf, 3 snarig, uit de fabriek van B. Schmitz, te Rotterdam; bijzonder voor dit klimaat vervaardigd en zeer goedkoop.

Te bevragen bij

(1460) R. PLUMP, Grote Rivier.

Twee goedlopende

RENNER-PAARDEN.

Adres W. JOHANNES,

(1482) in de Prinsenaan.

»Ik ben gezond en aan het verzoek van K zal voldaan worden.» (1481)

DAG- EN KOSTSCHOOL

te Meester Cornelis.

De Ondergeteekende wensch langzamen dezer weg, de aandacht van Ouders en Voogden op zijne School te vestigen. Omtrent het doelmatige van het Onderwijs en de zorgvuldige behandeling der kinderen, durft hij zich vrijelijk beroepen op Ouders en Voogden, wier kinderen aan zijne zorg zijn toevertrouwd. Het Onderwijs dat door hem, zijne vrouw en eenen in Nederland geschoolde Onderwijzer wordt gegeven, bepaalt zich tot het lager Onderwijs, de Fransche taal, Vrouwelijke Handwerken en de beginselen van Piano-Musijk.

VOORWAARDEN.

Gehoele kost, benevens bewassing voor één kind f 40,—
Idem voor twee kinderen f 70,—
Halve kost van 's morgens 8 tot 's middags 5 uren f 20,—

(1484) B. A. BRASSINGA.

MEESTER CORNELIS, 30 September 1854.

Op last der Vereenigde Hamburger Assuradeurs, brengen de Ondergeteekenden hierbij het volgende ter kennis van belanghebbenden.

1. Reclames wegens Zeebeschadiging, van biergemaakt zulten in het vervolg in Hamburg alleen dan in aanmerking komen, wanneer dezelve door erkend, en de betrekkelijke stukken met onze handteekening voorzien zijn.
2. Ontvangers van beschadigde Goederen zijn verplicht de beschadiging dadelijk bij de landdag, en wel voor opening der Collis door ons te doen constateren.
3. Aangaande de taxatie der waarde in goeden staat, even als de afzondering van het beschadigde gedeelte, van het gezonde, zal worden gehandeld volgens de instructiën, die ten allen tijde bij ons ter inzage gereed liggen.
4. Bij verschil van gevoelen, hetzij of eene beschadiging wezenlijk heeft plaats gevonden, of niet, dat wel omtrent de taxatie der Goederen in goeden staat, zullen arbiters worden benoemd, een van de zijde der ontvangers van het goed en een door de ondergeteekenden, die zamen een derde kiezen en als goede mannen uitspraak doen. Het certificaat, door die arbiters afgegeven, moet vervolgens ons ter legalisatie worden voorgelegd.

(1487) METZENDORFF, WILMANS & Co.

Gemagtigde der Vereenigde Hamburger Assuradeurs.

BATAVIA, den 12 September 1854.

Bij acte den 10 September 1854 onder No. 34 voor den ondergeteekende verleden, is tusschen den Heer Gerrit Schimmelpenninck Junior, chef van de te Soerabaya kanteerende firma Schimmelpenninck & Co., en den Heer Willem Jacques van den Broek, koopman te Soerabaya, eene vennootschap aangegaan tot het drijven van handel, commissiezaken en ondernemingen voor eigen rekening te Soerabaya, onder de firma van Schimmelpenninck & Co., waarvan beiden de teekening hebben, aangevangen op 1 September 1854, en zullende eindigen met ultimo December 1857.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan art. 28 van het Wetboek van Koophandel voor Nederlandsch Indië.

(1463) EEKHOUT, Notaris.

Bewaarschool op Parapattan,

het tweede huis van het Koningsplein.

(1464) S. E. DE LOOPER, Brandt.

Iemand op Java geboren, grondig voor de Landrijen tevens Boekhouding, wenschte gaarne geplaatst te worden.

Adres franco brieven, onder lett. R, aan den Uitgever dezer. (1461)

Een MACHINIST, KOPERSLAGER en GIETER, zag zich gaarne geplaatst op eene der Suiker-Etablissementen op Java.

Adres Postkantoor Batavia, lett. C, brieven franco. (1471)

TONG,

Likdoornsnijder.

Gang Patjenongan. (1260)

NOTARIS-AMBT.

Van Uffe Pieterse, Handleiding tot beoefening van het Notaris-Ambt. f 8.—

Mabé, Handboek voor Notarissen, 4 dln. f 22.—

Loke, Handboek voor Notarissen. f 15.—

W. F. Overhoff, De Nederlandsche Notaris. Handboek bij de uitoefening der praktijk, geb. f 12.—

Bwars, Handleiding tot uitoefening van het Notaris-Ambt. f 8.—

De leer der Handelsovereenkomsten en Verbindingen in praktijk gebracht. f 8.—

Verrijgbaar bij

(1474) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

zelfopoffering, die hare zwakke krachten verre te bozen ging, zorgde zij voor de oppassing van den zieke.

Toen Philippe voor de eerste maal, weder bij zijne kennis kwam, was hij zoo zwak, dat hij nauwelijks zijne lippen kon bewegen of eene hand kon oplichten. Hij zag MARTHA op hare knieën voor zijn bed liggen; hare handen waren gevouwen; tranen rolden over haar bleek, kammervol gezicht. Schielijk sprong het meisje op, en een gloeiend rood bedekte haar gelaat. Zij schreep zich te schamen, dat zij hare inwendige aandoeningen verraden had. Het laatste was inderdaad het geval. Voor de eerste maal kwam het PHILIPPE in de gedachten, dat meer de liefde dan de magt der gewoonte MARTHA tot hem getrokken kon hebben. Hij reikte haar de hand, en bragt vervolgens de hare aan zijne lippen. Het meisje ankte luid. PHILIPPE voelde hare hand in de zijne heven.

Doctor Durand trad juist de kamer binnen. Hij is geneesd," zeide hij tot MARTHA, nadat hij den zieke den pols had gevoeld. — "En Adrienne? — "Adrienne de Sarras?" stamelde PHILIPPE. — "Thans niets over haar! Morgen spreken wij daarvan," antwoordde DURAND. Hij gaf MARTHA nog eenige wenken, hoe zij zich had te gedragen, en vroeg er bij, dat hij den volgenden dag bij zijde zou terugkomen.

MARTHA was doorn en door gelukkig, toen zij zag, dat PHILIPPE zichtbaar herstelde, inderdaad nam de jongman

bij het uur in beterschap toe. De oogen van het meisje straalden van vreugde, toen hij, terwijl hij hare hand in de zijne hield, van tijd tot tijd eenige van dank overvloeiende woorden tot haar richtte. Een geruste slaap den daarop volgenden nacht versterkte den zieke nog meer, en zijne krachten hadden zigthaar toegenomen, toen doctor DURAND den anderen morgen binnentrad.

"Hoe staat het met de markiezin?" vroeg PHILIPPE, zoodra zijn blik op DURAND viel. "Ik bid u, verzwiijg mij niets." Het zou mijnen toestand maar verergeren." — "Gij zijt arts," zeide DURAND serzelen. "Gij zoudt derhalve zelf kunnen zeggen." — "Zij is dood!" Door mij om het leven gebracht? Zij stierf met verwenschingen tegen mij!" riep PHILIPPE, terwijl hij vol wanhoop de handen wrong. — "Zij is dood, maar zij stierf vol welwillendheid jegens u," zeide DURAND. "Hoor eens paragraaf van haar testament, en gij zult er u zelf van overtuigen."

"Wat den heer PHILIPPE St. Elme betreft," las DURAND, "zou spart het mij, dat hij zich als schuldig aan mijnen dood zal beschouwen. Mijne bede is, dat hij zich daaromtrent geruststelt. Het was een ongelukkig toeval; daarom heb ik hem ook geen vergiffenis aan te bieden. Hij heeft zich niets te verwijten. Daar echter de wereld, om het beoordeelen van mijn ongeluk, zich afkeurend omtrent hem zou kunnen uitlachen, en dit in zijne betrekking nadeelig voor hem zou kunnen zijn, wil ik

deze onbillijkheid voorkomen, en maak hem hierna een jaarlijksch inkomen van tweeduizend eous. Ik verwacht echter van zijnen kant, dat hij zich niet aan de wanhoop ten prooije zal geven, nog minder, dat hij wegens dit gebeurde zijn beroep zal laten veron, integendeel, dat hij zich bevlijtigt, om niet alleen de groote wereld, maar ook den armen en noodlijdenden van dienst te zijn."

PHILIPPE weende luid, toen DURAND geëindigd had. "Ik zweer," riep hij vervolgens, terwijl hij de hand van den lijfmedicus greep, "ik zweer bij de ongedachtens der dierbare, door mij in het graf gebragte doode, dat ik hare wil ten heiligste zal opvolgen! Ik wil al de ijdelheden afleggen en vermijden, die mij in paleizen der rijken en grooten hebben gebracht, en mijnen weg voortaan slechts in de heiten der armen nemen. Daar wil ik mijne kunst kosteloos uitoefenen, en telkens, wanneer zich een woord van erkentenis der genaden tot mij rigt, wil ik antwoorden, dat niet mij, maar der edele markiezin van Sarras, in wier naam ik handel, de dank toekomt."

PHILIPPE hield wat hij beloofde. Het was over 't geheel alsof dat ontzettend ongeval een geheel onnoembaar bij hem had te weeg gebracht. Uit den goedertieren, maar harden jongman, die zijne kunst met weinig voorliefde uitoefende, was een ernstige, nadenkende, ijverige arts geworden, nauwelijks was hij een

BUZZEND EN EEN NACHT,

Arabische Nachtvertellingen,

naar de nieuwste bronnen bewerkt, rijk geïllustreerd met platen. 3 deelen in 4to, gebonden in allegorisch vergulde rood marokijnen prachtbanden.

Dit veel gezochte klassieke werk wordt afgeleverd tegen den oorspronkelijken prijs van f 30,— bij

(1473) VAN HAREN NOMAN & KOLFF,

Boek- en Papierhandel LANGE & Co.

Schokke. Uw Huisboek, 600 bladzijden, in linnen. f 3,—
Leetuur op Reis en in de Huiskamer, pr. deeltje. - 0.25
Nieuw Brievenboek, of de kunst om brieven te schrijven in beschafden toon. f 2,—
Maatje's Woordenboek voor de keuken. - 3,—
Cryptographische Avond-uitspanningen voor de Jeugd, 2 afdeelingen. f 3,—
 (1478)

Boek- en Papierhandel LANGE & Co.

Ontvangen:
 Grote facturen Propatria- en Veltjn Papier, in gewone, Mediaan- en grotere formaten f 4.50 tot f 30.
 Idem gelinierd. Wit en Azur Postpapier. Land- en Zee- en Marinepapier. Superieure Pennenschachten. Zeer fijne Stalen Pennen, waaronder de meest geweldige Plumes d'Orleans (blauw met f), echte Gillots en Correspondence-pens. Velerlei Pomp-Inktkokers. Beste Zwarte, Blue black, Roode en Blauwe Inkt. Fijn Rood Lak voor heete klimaten. Gewoon idem.

Direct uit Parijs:

Een keurig factuur Billetpapier en Papier de Luxe, met bijbehorende Enveloppen. Luxe Billetpapier met initialen. Cream laid-. Blue laid-. Damask oriental-. Royal Albert Note Paper. Papier de lettres imperial, Chinois supra fin, Dentelle. Dubouche de Brabant. De lettres Hortensia. Pakket-, Brief- en Billet Enveloppen. Enveloppe de Sureté. Metal-seal Enveloppen
 (1479) **LANGE & Co.**

Stoomschip Ambon.

Het Vertrek van bovengenoemd Stoomschip naar Padang en Benkoelen, is bepaald den tweeden dag na aankomst der verwacht wordende Landmail. Voor Passage en nadere inlichtingen gelieve men zich te wenden tot

de Agenten,
 (1499) **B. KOPERSMIT & Co.**

Stoomboot Banda.

Het Vertrek van bovengenoemde Stoomboot naar Samarang en Soerabaya, is bepaald de dag na aankomst der verwacht wordende Landmail, of uiterlijk op Zaterdag den 7den October, des morgens ten 8 ure.

Voor Passage gelieve men zich te wenden tot de Agenten,
 (1500) **B. KOPERSMIT & Co.**

Stoomschip Padang.

Bij tijdig arrivement van Singapore is het vertrek van dit Stoomschip naar Samarang en Soerabaya bepaald op Donderdag den 12den dezer, des morgens ten 8 ure.

Passage en nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Agenten,
 (1501) **B. KOPERSMIT & Co.**

Voor Vracht en Passage naar Samarang

wordt aangeboden het Nederlandsch Bark-schip *Cornelis Smit*, kapitein *H. H. Ruhaak*, om Zaterdag of Zondag aanstaande te vertrekken.

Voor informatie gelieve men zich te vervoegen tot de Agenten,
 (1472) **MACLAINE, WATSON & Co.**
 BATAVIA, 27 September 1854.

ver bleef, dat hij zijne woning verlaten kon, of men zag den jongman zich, met waggelende schreden, naar de wijken van het Marais en St. Antoine begeven, om daar de hutten der ellende op te zoeken. En ofschoon hij zich ook nu en dan nog in de paleizen der aanzienlijken vertoofde, was dit echter niet meer als modedocter, maar als weldoener des menschdoms. Ook te huis scheen hij geheel en al omgekeerd. Nooit hoorde MARTHA meer de namen van de schoone en elegante dames van het hof, die anders steeds van zijne lippen klonken; alleen van ADRIENNE DE SNEY sprak hij dikwijls. Was dit echter het geval, dan gewaagde hij niet meer van hare bekoorlijkheden, die hij anders zoo roemde, en die hem plagten te verrukken, maar van haar edel hart en hare uitnemende zielshoedanigheden.
 Omstreeks een jaar na ADRIENNE'S dood werd hij met MARTHA in den echt verbonden.

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het snelleilend schip *Willem Daniel*, kapt. *T. de Meester*. Dit schip heeft bijzondere goede inrigting voor Passagiers, ruime hutten, eene goede badkamer, en voerende een bekwaam geneesheer.

Te vertrekken tegen de helft van de maand October. Adres bij den Gezagvoerder te Soerabaya en alhier bij
 (1480) **PAINE, STRICKER & Co.**

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelleilend en voor den overvoer van passagiers uitnemend ingerigt fregatschip *Stad Utrecht*, kapitein *F. P. S. Jaski*, voerende een geëxamineerden doctor, thans liggende ter reede van Soerabaya, om tegen het einde der maand October van hier naar Amsterdam te vertrekken.

Nadere informatie te bekomen bij de heeren *Schimmelpenninck & Co.* en den gezagvoerder voornoemd te Soerabaya, en alhier bij de Agenten,
 (1462) **TIEDEMAN & VAN DER BURG.**

BATAVIA.

Uit het Zuiderkwartier der Bataviasche Ommelanden vernamen wij, dat, in den namiddag van 1.1. Zondag, omstreeks drie ure, eene zware donderhij van hevigen wind vergezeld gewoed heeft, die in de kampong Soesoekan eene menigte huizen en boomen deed omstorten en gansche rijen dakpannen van de postloods te Tandjong weggenomen heeft. Van daarbij plaats gevonden hebbende ongelukken is niets vernomen.

— Men meldt ons van Buitenzorg:
 1.1. Maandag avond, omstreeks acht ure, is in deze afdeeling een ligte schok van aardbeving gevoeld geworden.

— Het is der politie dezer dagen mogen gelukken in handen te krijgen de daders van den moord aan den Chinees *The Poengoet*, handelaar te Buitenzorg, gepleegd, welke misdand onder de navolgende omstandigheden heeft plaats gegrepen:

The Poengoet had zich met eenige handelswaren, uit Chitzen bestaande, naar het binnenland begeven en overnachtte in eene nabij de hoofdplaats Buitenzorg, op het land *Tjomas* gelegerde kampong, toen een Inlander hem, onder voorwendsel, dat hij zich niet in de kampong mocht ophouden, vastbond en verklaarde hem aan de politie te willen overleveren. Onder wég in een bosch gekomen zijnde, nam de Inlander met eenige zijner hem vergezellende makkers de gelegenheid waar, om zich van de goederen van den Chinees meester te maken en bragt dezen met een goloek eenige wonden toe, waaraan de ongelukkige bezweek, wordende zijn ligchaam daarop in de rivier geworpen. Het lijk, alle kenteekenen van den gewelddadigen moord dragende, werd, eenige dagen daarna, nabij de zoogenaamde roode brug in de rivier *Tjisadani*, gevonden. Een der vermoedelijke misdadigers is nog voortvlugtig, doch zal naar men hoopt, zich mede weldra in handen der hem ijverig opsporende politie geraken.

— Bij de *Javasche Courant* van heden is gevraagd een staat van den stand van het rijkswaas op Java, onder ultimo Augustus 1854, waaruit blijkt dat de oogst altoen was:

Zeer gunstig afgehoopen: In de residentien Preanger Regentschappen en Pasoeroean.
Gunstig: In de residentien Batavia (latende zich daar de tweede oogst echter minder gunstig aanzien), Krauwang, Cheribon, Japara, Rombang, Soerabaya, Bezwekie, Madion, Pajitan en Kedoe.
Over het algemeen goed: In de residentie Samarang.
Vrij Gunstig: In de residentie Kediri.
Redelijk Gunstig: In de residentie Banjoewangie.
Middelmatig: In de residentie Banjoemaas.
Buitengewoon Ongunstig: In de residentie Pekalongan.
Ongunstig: In de residentien Bantam, Tagal en Bagelen.
 Van de residentien Buitenzorg, Soeracarta en Djocdjocarta niets vermeld.

— In de *Javasche Courant* van heden leest men: **Westkust van Sumatra.** De laatste berichten van Padang, loopende tot den 18den September, behelsden de volgende bijzonderheden:

Langs de rivier *Batang Singalan* hadden verscheidene instortingen plaats gehad.
 Door de aanhoudende regens, ten gevolge waarvan die rivier buiten hare oevers was getreden, was groote schade aangerigt.
 Twee groote bruggen, benevens vier inlandsche huizen, waren weggespoeld en vier personen hadden daarbij het leven verloren.

Oud Courantennieuws.

(OPGEKLEED).
 DOOR
J. KRABBENDAN RE.
 Wie kent ter werelt goet of quet,
 Waarvan de tijt noch swager giet?
 Paer.

Courantennieuws, en nog wel oud Courantennieuws, wat zal het wezen? Het veld is echter hier en daar ruim genoeg om te sprukelen.
 Dagelijks ziet men in zijn gezin of elders de jongste nieuwshaden, vooral nu met die gekke Rus-Turksch-Fransch-Engelsche oorlog, die de Hemel geeft dat spoedig eindige, gretig opvatten, doorsnuffelen, en niet zelden teleurgesteld weder neerwerpen met den verdrietigen uitroep: „Niets nieuws!“
 In den *Opregten Haarlemmer* gluren „waagdekens“ en dienstmeisjes in de trouwberigten, vrouwen in de gehoorde- en sterfgexalten, en maken u opmerkzaam, vooral als het een stadgenoot geldt, op de meer of minder gepante bewoordingen, waarin den vulke kond gedaan wordt, van zulk eene „belangrijke gebeurtenis“, en waarlijk, die opstellen kunnen somtijds zot genoeg zijn.

Den 29 Augustus was te Padang eene vrij hevige aardbeving waargenomen, die echter weinig schade had veroorzaakt.

Die aardbeving werd ook te Fort de Kock gevoeld. Uit den berg Merapi stegen gedurende verscheidene dagen zware kolommen rook op, dikwijls vergezeld met zware slagen en aschregen. Op den dag der aardbeving had er echter geene uitbarsting plaats.

Den 15 September waren te Padang op publieke veiling verkocht 30.011 picols koffij, die gezamenlijk opbragten f 705,683.60 of gemiddeld ruim f 23.61½ per picol.

— Men leest in het *Soerabayasch Nieuws- en Advertentie-Blad* van Zaturdag 23 Sept. 1854 No. 73.

Ternate. Berigten van daar deelen mede, dat den 27 Aug. des avonds ten 11 ure en den 28 Aug. des avonds ten 6 en 12½ ure hevige schokken van aardbeving zijn gevoeld.

Van onzen correspondent te Melbourne ontvingen wij weder de volgende berigten, gedagteekend,
 5 Augustus. Eene nieuwe goudmijn is te Steiglitz, 28 Eng. mijlen van Geelong ontdekt geworden. Men verwacht schitterende resultaten. Reeds honderden hebben deze stad verlaten om zich derwaarts te begeven. De grond in den omtrek is reeds 300% in prijs gestegen.

— Het getal der te Sydney gevaccineerde personen in het „Government vaccine Institution“ gedurende het jaar 1853 bedroeg: mannelijk 1383, vrouwelijk 1510, totaal 2893, waarvan 2857 geslaagd, 14 niet geslaagd en 24 onbekend. Aldaar hebben alle matrozen geweigerd te werken. Men verlangt eene verhooging in de gagie van £. 7 tot £. 9 per maand.

— Gisteren, werd alhier ter gelegenheid van den overlog met Rusland, algemeene vastendag gehouden.

— De *Kourier*, *Krabb*, van Batavia is den 26 Julij te Adelaide angekommen. In de Bendigo mijnen wordt £. 160 per ton voor rijst geboden, zonder een enkel fter markt.

— *Smith O'Brien*, de welbekende Ier, die wegens den opstand in Ierland in 1848 herwaarts verbannen werd, heeft laatst zijne vrijheid bekomen. Hij bezocht deze stad en werd verledene week door zijne landslieden op een feestmaal in het Criterion Hotel onthaald.

15 Augustus. De *Oud Atlas*, *Kruymel*, vertrok van hier den 8den Junij j.l. voor Macassar en Singapore met passagiers. Na veel oostelijke wind en storm weder doorgestaan te hebben en een en veertig dagen op zee geweest te zijn, liep hij Sydney binnen om provisien, en bekomen schade te repareren.

— De *Sultana* van hier naar Sydney, heeft ook zeer slecht weer en schade gehad, en verloor onder wég een zijner boten.

NEDERLAND.

Heino, 30 Julij. Het levert thans een schoon gezicht op, als men den blik laat weiden over deze en de naburige gemeenten Balfsen en Ommen, waar voor een achttal jaren niets dan onafzienbare heuvelen en dalen, moerassen en onnutte gronden waren, bekend onder de zoogenaamde Zeven Marken, Dalsholte enz., en thans door dat dal een nieuwe stroom, door kunst aangelegd, opmerkt, die leven geeft in die weleer woeste streken. Men vindt er nu rijke bouw-, bosch-, weide- en graslanden, die den eigenaar nog meer dan den bouwman, groot voordeel opleveren; want men berekent dat de waarde van f 10 tot f 100 de hunder vroeger bestond, thans reeds vijftiaal en soms meer gestegen is.

Nijverdal, 21 Julij. De koninklijke stoomweef-fabriek der heeren *G. en H. Salomonson* is thans in volle werking. Op 360 stuks weefgetouwen worden door 180 à 200 werklieden p. m. 2000 stukken calicots per week vervaardigd. Onder deze getouwen is er een, waarop in 5 uren tijds een stuk kan worden afgewerkt. Een gedeelte der fabriek, tot heden voor magazijn gebezigd, zal ook voor weverij worden ingerigt, waardoor eene ruimte voor nog 100 weefstoelen wordt verkregen; een nieuwe aanbouw voor magazijnen enz., is ten gevolge daarvan te wachten. De gasfabriek is hare voltooiing nabij; met rekent dat de gasverlichting reeds met den herfst zal kunnen aanvangen.

— Omtrent het bezoek van der koning van Portugal te Amsterdam, tijdens H.D. reis door Nederland, wordt het volgende verhaald:

L. M. vernomen hebbende, dat er in onse hoofdstad een gemischt bestaat, bekend onder den naam van het weeshuis der Portugesche joden, zoo wenschte de koning dat te bezoeken en was zeer voldaan over at de inrigtingen door de uit Portugal verbannen joden aangesteld. Gedurende dat bezoek deed men dom *Pedro* opmerken dat de geldelijke welvaart van het schiereiland sedert het verdrijven der joden sterk had afgenomen, waarop de jonge koning antwoordde, dat zijn leusek in dat huis als eene vergoeding daarvoor moest worden beschouwd en Portugal voor de kinderen Israels in dat vervolge weder geopend zou staan.

Als een blad van geleerder en draeger aanzien, schuiven zij, ik meen de vrouwen, en het *Stads- en het Algemeen Handelsblad* toe; van de wetten, besluiten en wet al meer in de eerste, en de staatkundige besibouwingen, wel eens wat eenszijdig, in het andere, verlangen zij geen notitie te nemen; de prijs der effecten wekt hare belangstelling niet op; of de Ardoias op 20 of 10 staan; de integralen iets blaauwer; de Russische 5 pCts, op de tijding van een bekomen nederslaag, die later altijd blijkt onzagelijk vergroot te zijn; tot veel vermaarde koersen verkrijgbaar zijn; of de Metallieken snel terug gelooopen, de omzet in Fransche of Belgische obligatien levendig, en tot denzelfden slektoers als gisteren, pagerep blijven; of Portugeschen en Mexicanen bij eenige onzet prijs houdende waren, en Poolsehe certificaten ten 61½ verhandeld werden; of er een paniek heerschte op de heurs in Neerlands hoofdstad, of de affaire in Amerikaanse bankactien geanimeerd was of de luisterende, pratende, schreeuwende, dingende, biende en zich als in draaikolken bewegende, en elkander verdringende menschenmassa, die men in Amsterdam de heurslieden noemt, er 's avonds beter op waren geworden, het is haar, de vrouwen, onverschillig.

(Wordt vervolgd).

Groningen. Dr. L. H. Verwey, die thans alhier is gevestigd, heeft zijn voornemen kenbaar gemaakt, om in de provincie Groningen, alsmede in de naast gelegene streken van Friesland en Drenthe, gedurende den aanstaanden winter volks-voorzittingen (gratis) te houden van Hygiëne, bepaaldelijk in verband tot de zaak van het bestrijden van het pauperisme, en gewijzigd naar de plaatselijke omstandigheden.

ENGELAND.

Londen, 24 Julij. Naar men verneemt is de oude admiraal Lyons te Varna ziek geworden en aldaar overleden.

— De Times bevat de volgende opmerkingen.

Zes maanden zijn er nu bijna verloop, sedert de vijandelikheden begonnen zijn en nog heeft het Engelsch leger geen schot gedaan. Opvolgend nam het in de Dardanellen, den Bosphorus en te Varna stellingen in doch, ofschoon de vijand slechts eenige dagmarschen verwijderd was, heeft er toch nog geen ontmoeting plaats gehad. Het leger ligt nu in den ontrek van Varna gecantonneerd en zal weldra weder naar den Krim ingescheept of naar de oevers van den Donau overgebracht worden. Die uitslag van zoo vele pogingen is misschien niet zeer voldoende, doch kan ook niet als ongelukkig beschouwd worden.

Indien het doel van den oorlog slechts was om prins Gortschakoff uit de Vorstendommen te verwijderen, ja, dan had men zoo spoedig mogelijk de strijdmagt der vereenigde legers naar den Donau moeten rigten, maar die beweging, die wel een schitterenden veldtocht ten gevolge hebben kon, zou weinig invloed op den afloop van den oorlog uitgeoefend hebben. Het meest mogelijke dat men had kunnen hopen was slechts datgene eerder tot stand te brengen, wat de moed en vastberadenheid der Turken reeds bijna hebben verrijkt. Een marsch naar Wallachye ware eene dwaling geweest in het geheel des oorlogs, die in het middenpunt van Ruslands magt in het Oosten een slag moet toebrengen en dat middenpunt is Sebastopol.

Van daar toch bedreigt de Czaar onophoudelijk Constantinopel en de monden van den Donau, beheerscht hij de Zwarte Zee en verspreidt zijn naam schrik en invloed op de kusten van Klein-Azië. De vernieling van Sebastopol bevat in zich de vernieling der Russische magt in de landen, waar zij het gevaarlijkste is voor Europa, en die vernieling is derhalve het eenige middel om het ware doel van den oorlog te bereiken.

Maar waarom, vraagt men, niet onmiddellijk die beweging ten uitvoer gebracht? Waarom de Engelsche troepen, in stede van hen in de landengten te legeren, niet dadelijk in den Krim ontscheept? Klaarblijkelijk omdat men bij het vertrek der expeditie de ware magt der Russen niet genoegzaam kende en niet wist of zij in staat waren de linien van den Donau en der Balkans met een coup de main te overmeesteren. Buitendien waren de eerste detachementen zwak en had men slechts 25,000 man in den Krim ontscheept, zoo zouden deze door een twee dubbele magt aangetast zijn geworden. Hierom vestigde men zich eerst op het schiereiland van Gallipoli en al naar mate de staat van zaken duidelijker werd, begaf men zich naar Scatari en daarna naar Varna.

Maar waarom vertrok het vereenigd leger, eens te Varna aangekomen, noch naar den Donau, noch naar den Krim? Waarschijnlijk ten gevolge der aarzelingen van Oostenrijk. Buitendien, indien het bezetten van den Krim het doel was, moest men daarin door eene nederlaag van Omar Pacha niet tegengewerkt kunnen worden. Het Turksche leger is, wel is waar, bewonderingswaardig, doch het heeft geen reserve en de Russen kunnen door zichzaam te trekken, in een oogenblik eene sterkere magt vereenigen. De tegenwoordigheid van het vereenigd leger belette eene poging van dien aard en terwijl het de Russen outmoedigde, bemoeidigde het te gelijker tijd de Turken. De generaals der vereenigde legers schijnen gearzeld en gewacht te hebben, tot dat eene andere mogendheid eene gelijksoortige positie aannam en hun verblijf te Varna is verlengd geworden door de aarzelingen der mogendheid.

Oostenrijk kan, door eenige voor hetzelfde zeer gemakkelijke bewegingen, den Donau ontzetten en den vereenigden legers vergunnen zich naar Sebastopol te begeven. Het heeft zich daartoe verbonden, maar wordt daarin tot op heden teruggehouden door de dubbelzinnige houding van Pruisen en de bedreigingen van den Czaar. Waar is het dat het in Gallicie kan aangetast worden, edoch het is niet waarschijnlijk, dat de Russische legers, die voor de Turken geen stand hebben kunnen houden, gemakkelijk het Oostenrijksche leger zouden overwinnen.

Wij hopen dus dat de intogt der Oostenrijkers in de Vorstendommen onze legers zal veroorlooven, terwijl het jaargetijde het nog toestaat, den marsch naar Sebastopol aan te nemen en ware het anders, Rusland heeft toch geen reden om zich te verheugen, want het heeft ons niet den geringsten slag toegebracht of zelfs het kleinste deel van ons rijk met de ijsselijkheden des oorlogs kunnen bedreigen. De Russische escaders liggen ingesloten, terwijl onze vloeten vrijelijk alle zeeën doorkruisen. De tegenwoordigheid onzer troepen dekte Constantinopel en deed de Turken datgene ondernemen, wat men onmogelijk achtte. De Russische troepen ondervonden een nederlaag voor Silistria, herhaaldelijk werden zij geslagen; zij hebben nu de linie van den Donau verloren en worden zij niet geheel uit de Vorstendommen verdreven, dan is het alleen omdat de overmeestering van dat gedeelte wat zij nog bezetten, de kosten en schade van een veldtocht niet waard is.

— De onlangs overleden hertog van Portland heeft bij testament bevolen, dat £st. 5000. (£ 80,000) zouden uitgedeeld worden onder zijne bedienden, doch dat zijne begravenis niet meer dan £st. 100 (£ 1200) kosten mocht. Het roerende eigendom des hertogs is aangegeven op ongeveer £st. 900,000 (£ 11,000,000), waarop £st. 12,000 of £ 144,000 aan regten betaald zijn. Het onroerend eigendom, als huizen, landgoederen enz., wordt niet vermeld. De hertog is een afstammeling van de Bentincks, waaruit het huis van Portland, door Willem III, stadhouder van Holland, toen hij Engeland bevrijd had, gevestigd werd.

BELGIE.

Men schrijft van Tamines aan den Observateur: In de glasblazerij te St. Marie-d'Oignies, heeft tijdens

het bezoek door Z. M. den koning van Portugal en HH. KK. HH. den hertog van Brabant en den graaf van Vlaanderen, in die schoone inrigting afgelegd, eene gebeurtenis plaats gehad, wel waardig in de gedenkboeken der Chevaliers d'industrie en Robert Macaires onzer dagen te worden opgeteekend. Drie Noorwegers, naar men zegt, begeerig om die inrigting in zulk een hoog gezelschap te bezichtigen, traden te gelijktijd met de koninklijke bezoekers en als tot hun gevolg behoorende, binnen. Hunne tegenwoordigheid werd te minder opgemerkt, dewijl de administrateur dier inrigting, de heer Houtart-Cossee, geheel weggesleept was door zijne taak om op de best mogelijke wijze de prins te ontvangen. Onze drie Noorwegers konden dus zonder eenig beletsel en tot in de geringste bijzonderheden de inrigting doorlopen, terzelfder tijd uit den mond van den heer Houtart al de belangrijke inlichtingen over het glas maken en over de verschillende bewerkingen, zoo door werktuigen als met de hand, alvorens het voor den handel kon worden afgeleverd, vernemende.

Dan niet tevreden met dat bezoek en die inlichtingen, volgden die drie sluikbezoekers ook het koninklijk gevolg tot in de salons van den heer Houtart, alwaar zij door zijne beminnelijke echtgenoot op dezelfde wijze als de tot dat gevolg behoorende personen, dat wil zeggen, met beleefdheid en onderscheiding ontvangen werden, en toen het ontbijt opgebragt was plaatsten zij zich niet slechts even als de andere gasten aan tafel, maar deden zelfs den maaltijd nog grooter eer aan dan dezen. Na denzelfden slopen zij achtereenvolgend en een voor een weg, ten hoogste voldaan over hun bezoek, het lekker ontbijt en de beleefdheid van mijnheer en mevrouw Houtart.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 Julij. Men spreekt hier van eene zending, welke aan een generaal, die zeer goed met den toestand van Polen bekend is en met onderscheiding onder Louis Philips gediend heeft, zou worden opgedragen, om de kansen na te gaan, die een opstand in de Poolische provinciën zoude kunnen belooften. Veel vertrouwen wordt er echter niet gesteld, evenmin in die zending als in het plan om een land in oproer te brengen, dat thans beschouwd kan worden als nagenoeg met Rusland vereenzelvigd.

Parijs, 27 Julij. Naar Parijzer geheugen is er hier nooit zulk een stortregen gevallen als dien van gisteren avond, tusschen 7 en 8 uren. Het was geen regen, maar een stortvloed uit den hemel. Al de straten liepen onder, doch vooral die van du Bac, de la Victoire, de voorstad Montmartre, het plein Manhet, de tuin van het Palais Royal en de grondslagen, die men bezig is voor de nieuwe huizen in de straat Rivoli te graven. Op dit oogenblik pompt men nog voort om de kelders op die verschillende plaatsen van het ingestroomde water te ontlasten. Overigens weinig of geen ongelukken, eenige personen werden bedreigd door het water tot in de riolen voortgesleept te worden, doch gelukkig gered. Heden zijn de straten droog, het luchtgestel is gloeiend heet en een nieuwe stortregen zou niet onwelkom zijn.

Parijs, 28 Julij. Eene compagnie van het 11de van linie, te Blaye in garnizoen, kreeg in den morgen van den 22 dezer in last onmiddellijk te vertrekken. Zij ging ten 8 ure op marsch en de hitte was zoo buitengewoon, dat bij de aankomst te St. André de Gubrac, twee jeugdige soldaten bezweken.

— Men schrijft van Cherburg:

Bij het 60ste van linie heeft een noodlottig voorval plaats gehad. Een soldaat wierp zich, met een slagtermes gewapend, woedend en zonder dat iets vooraf zijne moordzuchtige voornemens had doen kennen, op iederen dien hij ontmoette. Een sergeant bleef op de plaats dood, negen andere onderofficieren en korporals werden gevaarlijk gewond, waaronder vier dodelijk. Het gelukte eindelijk zich van dien woesteling door het hem toebrengen van bajonetsteken te verzekeren en niemand begrijpt wat hem tot die moordzucht heeft kunnen leiden.

— Men schrijft van Lorient, 25 Julij, aan het journaal Maine et Loire:

Een detachement jonge matrozen begaf zich gisteren naar den Polygoon om op den schijf te schieten. Zeven stukken werden door hen in de zeebatterij geladen en het schieten begon met het eerste stuk. Op het vierde schot sprong het en rigtte eene verschrikkelijke verwoesting in de batterij aan. Vijf manschappen bleven op de plaats dood, zestien of zeventien werden min of meer gevaarlijk gekwetst en drie dezer bezweken reeds na eenige oogenblikken.

— Men leest in de Figaro:

Het was drie uren in den morgen. De directeur van den electro-telegraaf had zoo even zijne gewone ronde gedaan, toen een bekkenslag op de linie van Straatsburg naar Parijs zijne aandacht trok en zijne ongerustheid opwekte, omdat slechts een noodlottig voorval, de peet of eene omwenteling op zulk een nachtelijk uur, een zoodanigen bekkenslag konde te weeg brengen.

Haastig nadert hij en leest tot zijne groote verwondering de volgende tijding, die op de onzichtbare vleugelen der electriciteit was overgebracht.

„Oudje! onze directeurs, die slaapzakken, slapen reeds, ik raad je aan even zoo te doen. Goede nacht.”

Zich op zijne beurt met den bliksem wapenende, antwoordde de directeur onmiddellijk.

„Ze slapen zoo min, dat ik u met 20 fr. beboet, omdat gij voor uzelf gebruik gemaakt hebt van het materieel der administratie.”

Het gesprek op honderd uren afstand, oneerbiedige jukkernij, straf, boete, alles was door middel van twee bekkenslagen in het tijdverloop van twee seconden afgedaan.

Parijs, 29 Julij. Men berigt uit Madrid eene daadzaak, die men hoopt dat om de eer der Franschen onwaar moge zijn. Toen het oproer aldaar het geweldigste aan den gang was en er op de barricaden hevige gevechten werd, deden de meesten der te Madrid verblijvende gezanten een beroep op hunne landgenooten, met uitnodiging om zich van iedere deelneming in den opstand te onthouden en zich daartoe als het ware te verbinden, door huane namen te komen inschrijven. Onbekend is het of de Duitschers, Engelschen enz. aan dat beroep gehoor hebben gegeven, maar het schijnt dat slechts 19 Franschen zich tot hunnen gezant hadden vervoegd en bij het verlaten van diens hotel door een

groot aantal hunner in de straat vereenigde landgenooten doerlijk werden uitgejouwd. Op dit oogenblik bevinden zich vele Franschen te Madrid en men heeft verwonderd gestaan, eommige hunner als het ware u liefhebberij mede te zien vechten en het vreemdste van alles is, dat men personen van onderscheiding onder hen aantreft, die in hun land in gelijke omstandigheden den opstand bevochten en zich niet daarmede, zooals te Madrid het geval was, vereenigd zouden hebben.

DUITSCHLAND.

Weenen, 31 Julij. Aan de officieren van het oostenrijksche observatiecorps op de turksche grenzen is aanzegging gedaan, dat hunne vrouwen zich van hen moeten verwijderen.

— Het oostenrijksche leger bezit thans zes veldmaarschalken: aartschertog Johan, graaf Radetsky, baron Wimpfsm vorst Windschgrätz, graaf Nugent en vorst Paskiewitch; 24 veldtuigmeesters in werkelijke dienst en 38 op non-activiteit; 213 luitenant-veldmaarschalken en 272 generaals.

De militaire Maria-Theresia-orde, waarvan de keizer grootmeester is, telt 4 grootkruizen, aartschertog Johan en de maarschalken Radetsky, Paskiewitch en Windschgrätz; 18 kommandeurs, waaronder de koning van Wurtemberg en generaal Luders, en 120 ridders, waaronder de generaals Gortschakoff, Woronoff, Panitschne, Grotehjelms, Knicanin, lord Westmoreland, lord Raglan en sir Charles Napier.

Berlyn, 31 Julij. Bij gelegenheid van de reis der konings van Portugal door Duitschland (van de aankomst van dom Pedro V te Koburg is reeds berigt ontvangen) behelst de Breslauer Zeitung de volgende regels, aan dat blad uit Berlijn toegezonden: „Het hoofddoel van 's konings reize is, zooals men weet, om door eene persoonlijke kennismaking met de staatkundig en nijverheid in het buitenland, zich meer te volmaken voor de waarneming der pligten die hem spoedig aangezigt zal worden. Het is niet te verwachten, dat de koning van een land zullen worden opgelegd; in de tweede plaats is een huwelijksplan hierbij in het spel terwijl ten derde de reis ook een staatkundig doel heeft althans met betrekking tot de groote deutsche hoven. Immers het is uit verscheidene omstandigheden blijkbaar, dat de partij van dom Miguel, sedert die prins met de dochter eens deutschen vorsten in het huwelijk is getreden, en daardoor het pretendentchap naar de kroon van Portugal door het kruist uit dien oeffen gesproken is bestendig, aanmerkelijk veel in aanhang gewonnen heeft. Voornamelijk vond de partij van dom Miguel tot dusverre steun bij de hoven van St. Petersburg, Weenen en Berlijn, en van algemeene bekendheid is het, dat hier (te Berlijn) nog steeds in den persoon van den ridder Correa da Sa zich een ijverig miguellistisch zendeling ophoudt, die niets ongeproefd laat om de plannen van zijnen heer en meester bevorderlijk te zijn. Te oordeelen naar de hartelijkheid die door verscheidene kleine oplettendheden gebleek welwillendheid onzes konings jegens zijnen gast, en men het staatkundig doel der reis van dom Pedro (toegenwerking van dom Miguel) als volkomen gelukt beschouwen.”

— In den jongsten tijd kwamen te Weenen veel oostenrijksche onderdanen aan, die tot dus verre te Petersburg waren gedomicilieerd. Het zijn meestal personen tot de middelste klasse van de maatschappij en het schijnt zij bij de stremming van alle handelsverkeer, liever de hoofdstad van hun land dan Petersburg verkiezen, om er de ontkenning van het groote vraagstuk af te wachten.

Weenen, 28 Julij. De minister van oorlog heeft besloten, ook het 1ste en 6e legerkorps op voet van oorlog te brengen en naar de turksche grenzen te laten oprukken.

— Dezez dagen had Arif-Effendi, de turksche gezant, een onderhoud met graaf Buol, waarin gehandeld werd over de uitvoering der tusschen Oostenrijk en de Port gesloten overeenkomst. Arif-Effendi was met de openingen van het weener kabinet zeer voldaan, en zoodanig onmiddellijk koeriers naar Constantinopel met depêches inhoudende mededeelingen aangaande het bezetten der Donau-vorstendommen door Oostenrijk zoodat, de Port thans, volgens de Caprisse Zeit. Corr., volkomen ingelicht is omtrent de bedoelingen der oostenrijksche regering ten deze. Het is onwaar dat reeds bevel was gegeven en ingetrokken tot het binnenrukken der troepen. Generaal Hess zal eerst, na terugkomst van zijne inspectie-reis, bepaalde lastgeving te Weenen ontvangen. Voorloopig echter is het weener kabinet geneigd, alle middelen langs den weg der onderhandelingen uit te putten, om de Russen tot het ontruimen der vorstendommen te bewegen.

MONTENEGRO.

Het Weener dagblad Lloyd bevat de volgende proclamatie der insurgenten in Montenegro:

„Danielo, uit Cernagora, die geen andere verdienste heeft op te wijzen, dan dat hij de neef is van zijnen roemrijken oom Petrovic, heeft met den dag van heden (12 Julij) opgehouden onze vorst te zijn. Ware Danielo vladika gebleven, wij zouden getracht hebben ons met hem te verzoenen. Maar Danielo uit Cernagora heeft zijne booze hartstogten niet kunnen bedwingen, en niet tevreden met onze schoone en kuische vrouwen en dochteren, die hij meermalen te vergeefs poogde te verleiden, zag hij in den vreemde om en haalde eene uitheemsche vrouw in den lande, die ons niet kent en welke wij niet kennen, die ons veel zal kosten en ons volstrekt niets brengt, die ons uit ijdelheid zal willen beheerschen, en die, om haron opschik te kunnen bekostigen en hare kinderen te kunnen onderhouden, ons tot den laatste penning, dien wij hebben kunnen besparen, zal uitmergelen.”

Wij, de overoude bewoners van Metopovic, Moracha en Piperi, wij zijn de magtigste herders in Cernagora. Wij bezitten het meeste veed en de difgestrekte weilanden, en zijn de rijksten onder alle stammen in Montenegro. Danielo kan onze vorst niet meer wezen. Toen deze onwaardige opvolger zijn grooten ooms bij gelegenheid van het Paaschfeest zich bij ons bevond, kon men duidelijk zien, wat hem bezighield terwijl het land in nood en kommer verkeerde. Terwijl wij over onze gemeente-aangelegenheden beraadslaagden, had hij den blik gevestigd op de dochters der perjanica Gulochic en Masdaricic, en bij het Avondmaal op den heiligen Paaschdag dronk hij drie mrsichi (zekere maat) wijn, terwijl

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaterdag 30 September 1854, No. 78.

zijne roemrijke voorgangers zich met een halve mrsicha vergenoegden. *Danielo* heeft door zijn zedeloos en heiligchennend gedrag onze achting geheel verloren, welke wij hem schonken om den wille zijner groote voorvaderen. Nog bleven wij rustig. Wij geloofden dat *Danielo* nog te jong was om te weten zich den eerbied te verschaffen, welke zijn oom, zaliger gedachtenis, tot aan zijn einde heeft weten te bewaren.

Maar het ontbrak *Danielo* aan genoegzaam verstand om dit in te zien; hij werd overmoedig, omdat wij in onze langmoedigheid zoo veel met de mantel der toegankelijkheid hebben bedekt. *Danielo* moet te diep in het glas (hrnic kruik) gekeken hebben, toen hij ons door den serdar *Vincovic* uit Brda een door hem geteekende wet liet bekend maken, waarbij bepaald werd, dat hij de sedert eeuwen ons toebehorende weide Lacavia, welke onze beroemde en dappere vaders met ons dierbaar bloed verwierven en behielden, aan de bewoners van Zupa zal overgeven. Laten wij dit toe, dan zal die wel-lustige *Danielo* onze schoone en knisiche dochteren nemen, ons vee wegrooven en onzen wijn opdrinken. Neen! dappere bewoners van Bielopavlic, Moracha en Piperi, dit kunt, dit moogt gij niet gedoogen! Steeds waren wij gelukkig in onze ondernemingen, en ook dezen keer, nu wij opstaan voor eene regtvaardige zaak en onze stem verheffen, zal God ons Zijnen bijstand verleenen en onze onderneming doen gelukken!

Op dan, dappere bewoners van Bada! Snelt te wapen! *Danielo* heeft opgehouden onze vorst te zijn. Eerder onderwerpen wij ons aan den magtigen padischa van Stamboul, onder wiens scepter zooveel volken gelukkig leven, dan dat wij den ijhoofdigen *Danielo* nog langer als onzen vorst zouden erkennen.

Ostrog, 30 Junij (12 Junij) 1854.

Gjoto Bosovic; Welki Popo (opper-pope); Vidakovic Narakov; Orista Pop; Baukovich; Uslicic; Blasius Martinic, Woiwodie.

De laatste der onderteekenaars, de woiwodie *Martinic*, is eigenlijk de bewerker van den opstand en het hoofd der beweging. Hij kan het *Danielo* niet vergeven, dat deze zijne dochter op het marktplein te Ostrog onarmde en kuste. In de opgestane gedeelten van Montenegro wordt vormelijk het kruis tegen *Danielo* gepredikt. De bevolking heeft ook naar Nicsic, Grehowo, Mostar en Skutari bij de Turken om hulp gezonden. Uit alle oorden van Montenegro trekken scharen gewapende Turken de opstandelingen ter hulp, en in al de gesechten die tot dusverre tusschen *Danielo* en de insurgenten geleverd zijn, leidt de eerstgenoemde de nederlag.

Volgens berichten in de *Oesterr. Corr.* is de rust in Montenegro hersteld, nadat de huizen der vlugtelingen van Bielopavlic verbrand, hunne goederen verbeurd waren verklaard en een deel van den buit onder de Montenegrijnen verdeeld was geworden.

Said Pacha is, zoo wij nu reeds berichten, als onderkoning van Egypte erkend. Deze bekanning geschiedde den 17 te Cairo, doch niet zonder verzet van den kant der Uemas, die den zoon des overleden *Abbas Pacha* tot diens opvolger wilden uitroepen; ook trachtten 12.000 man, in de citadel gelegd, de komst van *Said Pacha* aan het bewind tegen te werken. Deze laatste werd krachtig ondersteund door de consuls van Frankrijk en Engeland. Immers, *Said Pacha* was door den Sultan, als opperheer van het onderkoningschap, tot opvolger aangewezen. Zijn regt van opvolging ontleent hij aan het traktaat van 1844, waarbij de regering van Egypte hem is toegekend, als oudste der toen nog levende zoons van *Mehemet Ali*. De overleden *Abbas Pacha* was de zoon van *Ibrahim*, een anderen zoon van *Mehemet Ali*, en wordt derhalve door zijn oom opgevolgd. *Said Pacha*, de nieuwe onderkoning, is een der meest verlichte vorsten der egyptische dynastie, en zeer bekend met de europesche beschaving ten gevolge van eene door hem voor eenige jaren volbrachte reis. Zijne komst tot het bewind is voor Egypte een waarborg van een goed en verstandig beheer, en aanzien dat land uit een handelsoogpunt van groot gewigt is, kan de nieuwe regeerder niet anders dan ook Europa welgevallig zijn.

Zoo als reeds vroeger bij herhaling is medegedeeld, zou de zoon des overleden onderkoning, *Ihhami Pacha*, minister van oorlog, eene reis door Frankrijk en Engeland doen. Thans is de tijding ontvangen dat de jeugdige prins reeds vertrokken was, toen eene beroerte zijnen vader plotseling deed sterven. Den 18 is *Ihhami Pacha* van Malta, alwaar hij had vertoefd, naar Gibraltar verder getuid.

SANDWICH-EILANDEN.

De *Echo van de stille Zuidzee* bevat de volgende inlichtingen omtrent de bewegingen der Russische zeemagt in die zee.

Bekend is het reeds, dat het Russische oorlogsfregat *Diana* van 50 stukken, na een kort oponthoud te Honolulu, zich van de Sandwich-eilanden naar de haven van Sitka heeft begeven. Eenige weken te voren stelde de transportcorvet *Kamschatka* van 12 stukken, met ammunitie en levensmiddelen, dezelfde koers en eindelijk zeilde het fregat *Aurora* van 44 stukken, dat zich laatstelijk te Callao bevond, insgelijks naar de Russische bezittingen. Behalve deze bekende en volbrachte bewegingen, bestaan er nog alle redenen te veronderstellen, dat het Russische escader van Japan, zooals men weet vier schepen sterk, waaronder het fregat de *Rallas* van 30 stukken en een stoomschip, de *Vostock*, mede koers naar Russisch-Amerika zal stellen.

Uit eene goede bron is tevens uitgelekt, dat een der voornaamste handelshuizen te Honolulu magtiging heeft verkregen om voor 500,000 dollars op het Russische gouvernement te trekken, welke gelden strekken moeten

tot voorziening in de behoeften van dezelve zeemagt en kolonien in deze streken. Brieven op de Sandwich-eilanden voor den admiraal *Pontratins* en de officieren van zijn escader ontvangen, zonden kunnen doen veronderstellen, dat een gedeelte van dat crediet voor dat escader bestemd is, hetgeen zeer wel zou overeenstemmen met de daadaak, dat een der voornaamste huizen te San Francisco depêches voor dienzelfden vlagofficier onder zijne berusting heeft. Hiervan vloeit voort dat de haven van Sitka zich weldra in een ontzagwekkenden staat van verdediging zal bevinden, indien het ten miste den Engelschen niet is mogen gelukken een gedeelte dier versterkingen te onderscheppen. Klaarblijkelijk is het dat Rusland reeds sedert lang zijne maatregelen nam in het vooruitzicht op de gebeurtenissen, die zich verwezenlijkt hebben, namelijk het afbreken der onderhandelingen en het verklaren van den oorlog.

Koning *Kamehameha* heeft den 16 Mei eene proclamatie uitgevaardigd om bekend te stellen, dat gedurende den oorlog, die tusschen de Europesche zeemogendheden dreigde uit te breken, op de Sandwich-eilanden het stelsel van onzijdigheid zal worden aangekleefd. Dat stelsel zal zich een zeemijl rondom ieder der eilanden van den archipel uitstrekken, gelijk mede in de kanalen, die ze van elkander scheiden. Alle prijzen, binnen dien ring gemaakt, zullen onwettig zijn en eindelijk zijne onderdanen, die onmiddellijk of middellijk deel nemen aan het uitrusten van kapers, als zeeroovers beschouwd en gestraft worden.

Ingezonden Stukken.

VERSLAG

over de Oprigting en het Bestaan der
VOLKS-LEESBIBLIOTHEEK
van de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*
in Oost-Indië, te Batavia.

Reeds spoedig na de verwezenlijking van het denkbeeld om te Batavia eene afdeling der in Nederland zoo nuttig werkende Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen op te rigten, kwam het Bestuur van het voorloopig als Afdeling geconstitueerd ligchaam op de gedachte, om te Batavia eene Lees-Bibliotheek voor het algemeen op te rigten, en noodigde bij schrijven dd. 5 Mei 1852 No. 91, de commissie voor de werkzaamheden uit om hare gedachten over dit punt te laten gaan. Bij deze aanbieding werd van de zijde des bestuurs tevens het voorstel gedaan, dat elk lid der Maatschappij voor de instandhouding dier Bibliotheek f 1,— 's maands zoude betalen, welke maatregel, met een getal van circa 200 leden, de niet onaanzienlijke som van f 2400 's jaars zoude opleveren.

De commissie voor de werkzaamheden, hoewel ingenomen met het voorstel tot oprigting der Bibliotheek in het algemeen, vermeende evenwel zich te moeten verklaren tegen den aangeprezen maatregel om van ieder lid f 1,— 's maands als contributie te vorderen. Zij deed dit gemotiveerd bij haar schrijven aan het Bestuur dd. 3 Junij 1852 Na. 14.

Bij schrijven dier commissie dd. 3 September 1852 No. 16 werd het bestuur eindelijk aangeboden een door haar zaamgestelde nota, die zoude kunnen dienen als grondslag bij het nader samenstellen van een reglement voor die inrigting.

Het zoude ons te ver verwijderen van ons tegenwoordig doel om den toestand der zaak zoo als zij thans is, te schetsen, zoo wij hier die nota inlaschten. Wij moeten evenwel met een paar woorden hulde brengen aan die commissie voor de veelszijdigheid harer beschouwingen, en gaarne leggen wij hier de verklaring af, dat die nota bij het samenstellen van ons reglement ons van zeer veel dienst is geweest.

Onder de voorstellen dier commissie behoort ook dat de Bibliotheek zoude worden opperigt en verder bestuurd door eene commissie van vijf leden. Het Bestuur was evenwel toen van oordeel, dat eene commissie van drie leden voldoende was, en in algemeene vergadering der Maatschappij werden de heeren *F. von Ketwich*, *G. J. C. Kolff* en *H. R. van Heekeren*, als zoodanig benoemd, en belast met de samenstelling van een reglement, hetwelk later der algemeene vergadering ter bekrachtiging moest worden aangeboden.

Den 14den December 1852 bood die commissie het verslag harer werkzaamheden tegelijk met een concept reglement het Bestuur aan, en kwam tevens terug op

het voorstel door de commissie voor de werkzaamheden reeds gedaan om de commissie uit vijf leden te doen bestaan.

De heer *von Ketwich* intusschen naar Benkoelen vertrokken zijnde, werd de commissie achtervolgens voltallig gemaakt door de benoeming als leden van de heeren: *W. L. Ritter*, *H. M. van Dorp* en *E. Netscher*.

De onzekere toestand waarin ondertusschen de Maatschappij, sedert zij zich als onderdeel van de Maatschappij in Nederland had losgemaakt, verkeerde, had ook op de werkzaamheden der commissie haren nadeligen invloed uitgeoefend.

Toen echter het gouvernement bij besluit dd. 2 November 1853 had erkend als zedelijk ligchaam: de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen in O. I. meende de nu voltallige commissie krachtig de hand aan het werk te slaan om naar het reeds den 10den Augustus 1853 gearresteerde reglement de Bibliotheek tot stand te brengen.

Den 30sten December a. p. hield zij hare eerste bijeenkomst en koos tot haren Voorzitter den heer *W. L. Ritter*, tot Secretaris den heer *H. R. van Heekeren*; tot Afgevaardigde voor de Bestuursvergadering den heer *G. J. C. Kolff*. Te regt begreep die commissie dat het voor den geregelden gang harer werkzaamheden noodzakelijk was op vastgestelde tijden bijeen te komen; daartoe werd, behoudens de bevoegdheid van den president om zoo dikwijls hij zulks noodig acht eene buitengewone vergadering te beleggen, gekozen de laatste vrijdag in elke maand. Hoewel wij hier moeten verklaren dat in die vergaderingen, welke sedert dien tijd met slechts eene uitzondering geregeld gehouden werden, niet altijd iets bijzonders of belangrijks te verhandelen viel, zoo werd er toch bijna geene gesloten zonder een nieuw denkbeeld voor de zaak te hebben opgeleverd, zonder ons nader aan het doel te hebben gebragt.

Met toestemming van het Bestuur plaatste de commissie eene oproeping in de *Javaische Courant* dd. 15 en 18 Februarij en de *Java-Bode* dd. 8 Februarij, ter erlanging van eene geschikte localiteit en van iemand die zich met het dadelijk beheer der Bibliotheek konde belasten. Onderscheidene personen boden zich aan; de keuze viel op den heer *P. Pattché*, op Bazar-Baharoe woonachtig, en tot heden heeft de commissie alle reden om zich in die keuze te verheugen.

Het Bestuur stelde der commissie op haar verzoek eene som van f 600 beschikbaar. Uit deze gelden werden tot heden, n. l. sedert 1 Maart, bestreden.

a. f 40 's maands voor locaalhuur en toelagen aan den Bibliothekaris

b. de verdere kleine uitgaven aan de oprigting verbonden.

De oprigting der Bibliotheek, voor zoo verre dezelve thans bestaat, hadden wij te danken.

1o. Aan de geldelijke bijdragen ingevolge onze circulaire dd. 25 Februarij 1854. Onder deze mogen wij bijzonder vermelden de aanzienlijke gift van f 100 door Zijne Excellentie den heer *Mr. A. J. Duymaer van Twist*, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

2o. Aan geschenken in boekwerken; insgelijks naar aanleiding onzer circulaire boven vermeld.

Thans wijst onze catalogus een tal van 492 volledige werken aan, en, hoewel niet al die werken kunnen geacht worden dadelijk voor de Volks-Leesbibliotheek geschikt te zijn, zoo hopen wij evenwel spoedig eene schifting te doen plaats hebben.

Uit den verkoop van de minder geschikte, alsnede van eenige franche en engelsche werken en van die exemplaren, welke wij twee of meermalen in de Bibliotheek hebben, hopen wij in staat gesteld te worden om andere meer doelmatige werken aan te schaffen. Eindelijk mogen wij niet nalaten nogmaals de medewerking onzer medeleden in te roepen, om hetzij door boekgeschenken, hetzij door eene geringe maandelijksche of jaarlijksche bijdrage, die inrigting te helpen schragen, opdat zij eenmaal als een uitvloeisel onzer Maatschappij haar niet te zeer bezware, maar van lieverlede eene zelfstandige toekomst worde te gemoet gevoerd. Moge op deze wijze menig nuttig werk, door onze Maatschappij voorbereid, tot stand gebragt en geschrangd worden, en zij van velen de heilrijke vruchten oogten.

Namens de commissie voor de
Volks-Leesbibliotheek,
De Secretaris,
H. R. VAN HEKEREN.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Naam.
Sept. 25	Nederlandsch.	Jacoba Cristina	J. C. Berk	Batavia	25 Sept.	Nederland.
"	"	Walvisch	T. Schut	"	"	"
"	26 Fransch.	Racots de Panama	Bernard	"	26 Sept.	Nantes.
"	27 Spaansch.	Julian de Vina	J. T. Barono	Manilla	29 Julij	Cork.
"	Engelsch.	Ranna	Th. Coersen	Singapore	5 Sept.	Adelaida.
"	Amerikaansch.	Samael Russell	Lusa Bruns	China	26 Aug.	New-York.
"	"	Eik	Peters	Manilla	7 "	Cook.
"	28 "	Hendo	James Hoyer	Canton	22 Julij	New-York.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Sept. 27	Nederl. Indisch	Indramaya	Tan Tjing Hiang	Palembang	15 Sept.	Coulster.
"	Amerikaansch	Sarak	F. E. Young	Boston	5 Junij	Paine, Stricker en co.
"	28 Nederlandsch.	Konink. Ned. Yacht Club	E. van Linderen	Samarang.	"	van Ommeren, Raab en co.
"	29 "	Hendrika	"	van de West	"	"
"	"	Admiral de Ruyter	S. Stapert	Australie	17 Aug.	B. Kopersmit en co.
"	"	Vier Geuzsters	P. Verschuur	Samarang	"	"
"	"	Nyverheid	van Strijen.	Cheribon	"	de Woerd, Ruyt en co.
"	Nederl. Indisch	Tartar	"	Pecalongan	"	Gesagvoerder
"	Deensch.	Calbria	"	van de West	"	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naam.
Sept. 25	Nederl. Indisch	Joenoer	Said Sahal	Bankal.
"	"	Almanoor	Soeh Jamanie	Pecalongan.
"	"	Lachmanis	Soeh Drahim	Indramaya.
"	Fransch.	Cogninabo	H. Wannebroucy	Soerabaya en Havre.
"	29 Nederl. Indisch	Julia	Moelot	Soerabaya.
"	30 Nederlandsch.	Zes Geuzsters	G. H. Ruhaak	Golf van Peam.
"	Engelsch.	Prince Woronzoff	E. E. Harris	Singapore.
"	Nederlandsch.	Hongkong	Kuiker	Nederland.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch.	Antoinette Maria	J. P. Hoeser	Amsterdam via Soerabaya	Kreglinger, Dummier en co.
"	Ana Christina	J. C. Joon	Middelburg via Cheribon	Haeger en Schuurman.
"	Elisabeth Antoin	J. Jansen	Amsterd. via Sam. en Soerabaya.	B. Kopersmit en co.
"	Fantine	B. J. Post		G. Suermond en co.
"	Schoon Verbond	J. Veestra		van Ommen Rusb. en co.
"	Admiral van Heemskerk	P. Kley		Reynst en Vinju.
"	Koopvaarders	H. de Boer		Machina, Watson en co.
"	Hofvrouwe	de Vos		Couleter
"	Jacatra	Th. Bays		
"	Princes Marianne	F. Rietmeijer		
"	Bats	W. F. Broekamp		
"	Cornelis Smit	H. H. Ruhaak		
Nederlandsch.	Medanie	Sech Bahrese	Padang	
"	Sogoffi	Sech Aboet	Indramajoe	
"	Indramajoe	Tan Sijing Kiang	Cheribon	
"	Fatahool Moebarak	Hadjie Moeda	Samarang	
"	Ejoesoeur	Sech Aboebakar		
"	Jadul Karim	Said Atas	Soerabaya.	
"	Amana Tulbarie	Sech Gana		
Chineesch.	Tine	Haddon		
Russisch	Ooni	R. Albrecht		
Engelsch	Metropolis	Länge	Singapore.	
"	West	R. L. Jones	London	
"	Stephano	John Lawton	Engeland	
"	Queen Hill	Manay	Singapore	
Fransch	Bison	F. Laroche		
Amerikaansch	Three Brothers	G. P. Jaynes	San Francisco	
"	Sarak	Young	Singapore	

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
Sept. 19	Ned.	Zeevaart	J. A. Knaap	Batavia
"	"	N. I. Biniang Anom	S. van Hulstyn	Macassar.
"	"	Little Tot	Katjoeng	Probolinggo.
"	"	Krabbe	Mardam	"
"	Ned.	Isabel	L. Eschuisior	Pasoeroean.
"	"	N. I. st. Langin Lamongan	Pa Sarieman	Probolinggo.
"	"	st. Ambon	Hugenbolts	Makassar.
"	Ned.	Hermine Marie Elisabeth	U. Bonjer	Pasoeroean.
"	"	Adenan	Kamaroedin	Basjermaas.
"	Bat.	Tyre	Samarang	Balie (Amp.)
"	21 Ned.	West Kapelle	M. Roederkerk	Batavia.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
Sept. 20	Eng.	Otodini	J. Boog	G. v. Persie.
"	21	Gouv. Anna Dyomene	Bloys v. Treulong k.o.d. W.	"
"	"	N. I. st. Ambon	Hugenbolts	Batavia.
"	"	22 Langin Lamongan	Pa Sarieman	Panaroekan
"	"	Little Tot	Katjoeng	Pasaroeaan.
"	Ned.	Ternate	J. Stokheker	Menado.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch.	de Stad Amsterdam	A. Stokvliet	Nederland	Fraser Eaton en co.
Nederl. Indisch	Alasmanie	Sech Soenkar	Batavia	Sech Hassan.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Zeevaart*: de heer *Diepenhorst*.
Met het N. I. schip *Jadul Karim*: de heer *Mourits*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*: de heeren *Mais* en *Fantine*. — *Mari*. — *W. T. Marten*. — *C. Shipley*. — *C. Staal*. — *Mevr. de Dien Stierling*. — *E. M. trouwen*.
Met het Ned. schip *Suzanna Gertruda*: de heer *J. W. Goetsch*.
Met het Fr. schip *Coquimbo*: *Mevrouwen Chama*. — *Rondeau*, met gouvernante.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 27 September tot en met 1 October 1854.

AANVOER.
Van de Lampongs per prauw *Tjemplong* gez. Dollok. 100 pic. gomelastiek. 12 cod. eur. kleedjes. *Gesago*.
Van de Lampongs per prauw *Sootjie* gez. Intje Abas. 25 pic. koffij. 15 do. gomelastiek. 50 do. zw. peper. *Gesago*.
Van de Lampongs per prauw schuit gez. Wa Sarielha. 24 pic. zw. peper. *Gesago*.
Van de Lampongs per prauw *Kollek* gez. Intje Kadier. 35 pic. zw. peper. *Wa Sarielha*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Nan. 224 pic. rijst. *Tjo Kesseng*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Alied. 223 pic. rijst. *Tjio Eng*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Goller. 224 pic. rijst. *Lea Albie*.
Van Tanara per prauw *sampang* gez. Kattam. 220 pic. rijst. *Motman*.
Van Billiton per prauw *sampang* gez. Nican. 20 pic. dammer. 3 do. gomelastiek. *Oefj Tjanseng*.
Van Pindjebek per prauw *sampang* gez. Kinsel. 5410 g thee. *Hofland*.
Van Padang en Bonocelen per ned. ind. stooms. *Padang* gez. Perille agt. Kopersmit en co. 79 pic. zw. peper. *Maclaine Watson en co.*
21 pic. zw. peper. 30 do. indigo. *Tjio Hongko*.
4 kt. gedr. katoen. 1 do. doeken. *Adam en co.*
5 kn. schertings. *Busing Schröder en co.*
1 do. zw. sarongs. v. *Leeston en co.*
50 pic. rotting. *Tjio Eng*.
9 pic. noten muscat. 19 do. gomelastiek. 10 1/2 do. zw. peper. 1 1/2 do. foelie. 2 1/2 do. was. *Purpis en co.*
1 kt. f 206.200. — recep. *Gouvernement*.
6 1/2 pic. noten muscat. 2 1/2 do. foelie. 30 do. gomelastiek. 52 do. dammer. *Hunter Houghton en co.*
146 pic. gomelastiek. 16 do. notenmuscat. 9 do. dammer. 7 do. Sum. tabak. *Abd. Kroon*.
Van Samarang per ned. schip *Jacatra* gez. Buja Jr. agt. v. Ommen Rusb. en co. 1 kt. milt. goederen. 1 do. kramerijen. aan boord geb. tad. v. *Nederland*.
250 pic. tin. 2500 do. suiker. 5597 do. koffij. 100 do. rotting. *N. K. M. A.*
1 kt. civiele goederen. *Gouvernement*.
Van Indramajoe per ned. schip *Anna Margaretha* gez. Ruhl agt. *Hugens en v. d. Burg*.
5372 pic. suiker. 119 do. rotting. *Moorman en co.*
78 pic. buffelhoren. 312 ps. buffelhuiden. *Tiedeman en v. Kerckem*.
5608 pic. rijst. *Heckler*.
Van Tjilangak per prauw *sampang* gez. Sajer. 300 zakk. rijst. *Telsen*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Koessot. 140 pic. rijst. *Lim Ngelaeng*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Marata. 224 pic. rijst. *Ing Hady*.
Van Indramajoe per prauwen *sampangs* gez. Siedia Lawe en Bliman. 756 pic. rijst. *Tjo Eng*.

Van Tagal en Pecalongan per ned. ind. bark *Batavia* gez. Tan Ingok 1520 1/2 pic. suiker. *Pains Stricker en co.*
1242 pic. rijst. *Lim Hon*.
242 1/2 pic. tabak. 8 1/2 do. koffij. *Oefj Tjandjoen*.
Van Cheribon per ned. ind. bark *El. Iser* gez. Said Aboebakar. 1525 1/2 pic. suiker. *G. Suermond en co.*
784 1/2 pic. suiker. *Pains Stricker en co.*
Van Indramajoe per ned. ind. bark *Almansoor* gez. Sech Jamenic. 1788 zakk. rijst. *P. Tiedeman*.
346 md. 1284 pic. suiker. *Schuurman*.
Van Londen per Eng. schip *West Robert* gez. Llofid Jones agenten. *Martin Dyce en co.*
2827 stav. ijzer. 600 bund. hoepelijzer. 1972 blad. 72 stukk. spiauter 11 do. lood. 2 vn. sloten. 2 do. penemessen. 10 kn. zedels. 60 ozh. bier. 150 vn. do. 50 do. porter. 8 do. provis. 12 kn. beschuit 122 coll. aardewerk; 3 vn. pletwerk. 42 coll. lampen. 1 vn. lan. taarns. 8 kn. parapluien. 6 do. linnen. 1 do. tafellaken. 1 do. mo. *Anderson Tolson en co.*
23 vn. en 10 ka. wijn. 24 do. meubelen. 6 vn. ijzerwerk. 3 ks. ma. nufact. *Maclaine Watson en co.*
4 do. parfumerien. *Burt Hjirtle en co.*
3 kn. manufact. *Adam en co.*
75 vs. kruid. *Busing Schröder en co.*
103 ka. portwijn. 1 do. compwerk. 2 do. boeken. 32 coll. diversen *Anderson Tolson en co.*
7 coll. diversen. *John Pryce en co.*
34 coll. manufact. *Moorman en co.*
50 kn. blik. 218 coll. manufact. 100 vs. en 2 ka. crepe kruid. *Bakre en Kinder*.
107 ka. provis. 1 do. hoeden. 4 vn. ijzerwerk. 50 kn. wijn. 23 coll. manufact. 100 kn. bier. *Hunter Houghton en co.*
92 coll. provis. *Anderson Tolson en co.*
1 kt. wijn. 20 ozh. bier. 9 kn. do. 1 zak kurken. 62 kn. bier. *John Pryce en co.*
15 kn. bladkoper. *Pitcairn Syms en co.*
2 kn. wijn. *Gesago*.
Van Adelaide per Deen. schip *Courier* gez. Krabb agt. *Busing Schröder en co.*
1 kt. 1250 souvereigns. 584 kn. genever. 119 keld. do. *Agenten*.
6 coll. koopmanschapp. *Pandel en Stiehaus*.
437 kn. genever. *Tiedeman en v. d. Burg*.
Van de Molkkos via Macasser en Soerabaja per ned. ind. stooms. *Ambon* gez. Hugenbolts. agt. Kopersmit en co.
Lading van Macasser.
37 pic. perl. d'amour. 1 1/2 do. schildpad. *Moorman en co.*
f 4,000. — aan rec. goud en zilver. *Agenten*.
f 1,100. — recepissen. *Busing Schröder en co.*
f 800. — Order.
Lading van Menado.
139 kabels. 4900 zakk. koffij. *Gouvernement*.
Van de Lampongs per prauw *sampang* gez. Asmod. 30 pic. gomelastiek. 5 do. dammer. 250 ps. rotting. f 2500 do. zilver. specie. *Oefj Loa*.
Van Billiton per ned. ind. schoener *Almas* gez. Liem Anjam. 101 1/2 pic. tin. *Reijnt en Vinju*.
Van Samarang per ned. schip *Zes Gebusters* gez. Ruhaak agt. *Maclaine Watson en co.*
139 1/2 pic. suiker. *Olfphant en co.*
11313 1/2 pic. suiker. 280 g indigo. 74 ps. java matten *Anderson en co.*
Van Krawang per prauw *sampang* gez. Ketjil. 150 zakk. rijst. *Sampis*.
Van Passiljan per prauw *sampang* gez. Solidien. 250 zakk. rijst. *Lio Tjeng*.
Van Krawang per prauw *sampang* gez. Alien. 150 zakk. rijst. *Tohee*.
Van Tjio per prauw *sampang* gez. Djurien. 180 zakk. rijst. *Biaier*.
Van Tjio per prauw *sampang* gez. Kabieh. 50 pic. gomelastiek. *Tjoe Sengkiat*.
Van Indramajoe per prauw *sampang* gez. Madien. 250 pic. rijst. *Tan Os*.
Van Pamaroekan per prauw *sampang* gez. Saiban. 200 pic. rijst. 7 ps. buffelhuiden. *Iap Ho*.
Van Indramajoe per ned. ind. schoener *Schander Salim* gez. Sech Drahim. 1344 pic. rijst. *Order*.

Van Banca per ned. ind. bark *Jadul Karim* gez. Said Mohamad bij 3219 1/2 pic. tin *Gouvernement*.
Van Palembang per ned. ind. schoener *Indramajoe* gez. Tan Tjingiang 283 1/2 pic. eng. kat. 54 do. dammer. 12 1/2 do. benzoin. 26 1/2 pic. gambier. *Gesago*.
4 1/2 pic. eng. katoen. 7 1/2 do. benzoin. 2 do. dammer. *Kiemaas Moh. Said*.
38 1/2 pic. gambier. *Said Abd. Dohin*.

UITVOER.

Naar Soerabaja en Samar. per ned. ind. stooms. *Banda* gez. Schmidt agt. Kopersmit en co.
10 kn. gedr. katoen. 14 kn. bladkoper. 3 vn. spijkers. *Maclaine Watson en co.*
1 kt. boeren. 1 do. monstern. *Maclaine Watson en co.*
5 kn. man. sigaren. 1 kt. gew. sarongs. *Martin Dyce en co.*
105 corg. bat. sarongs. 28 do. do. lange kleedjes. 25 do. do. slend. 900 pak. chin. speelkaarten. *Koe Tjiang*.
4 paks. regalen. uit reg. pakhuis. *Maclaine Watson en co.*
1 kt. gedr. bat. sarongs. *Said Habasij*.
2 kn. ruwe zijde. 1 do. en 1 do. eur. slendangs. (2 kn. ruwe zijde. uit entrep.) *Said Aboebakar*.
1 kt. modewaren. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
24 kn. lijnwaden. uit entrep. *Adam en co.*
5 trommels. *Said Aboebakar*.
4 kn. man. sigaren. *D. N. Bujs*.
1 kt. regaal uit reg. pakhuis. *Agenten*.
Naar Havre via Samarang en Soerabaja per Fr. schip *Coquimbo* gez. *Wannebrouck agt. de Fiennes*.
1 vt. noten. 1 kt. goudgalon en brillanten. 1 zak inh. 1077 tientj. aan boord geb. tad. v. *Batavia Agenten*.
Zie lading v. Samarang en Soerabaja Java-Bode dd. 13 September 1854 no. 73.
Lading voor Havre.
157 pic. rotting 547 do. koffij. 40 1/2 do. gomelastiek 234 1/2 do. zw. peper. 70 do. dammer. *Agenten*.
150 pic. spunhout. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*
bagage waaronder eenige jap. goederen. *Mad Rondeau*.
Naar Singapore per Eng. schip *Princes Woronzoff* gez. Ed. Hanis agt. *Adam en co.*
60 tonn. ijzer. 23 coll. manufact. *Agenten*.
37 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*
24 » » 1 kt. wijn. *Pitcairn Syms en co.*
237 » » 16 vn. verwaren. *Order*.
Aan boord gebleven lading v. *Glas-Gouw*.
2 kn. sarongs. uit entrep. *Pitcairn Syms en co.*
Naar Macasser per ned. schip *Suzanna Gertruda* gez. D. Steenveld agt. de Weerdit Kuyl en co.
Aan boord gebleven lading van Nederland zie aanvoer te Batavia Java-Bode dd. 23 September 1854 no. 76.
1 kt. kleedingstukken. *Alg. Pakhuismester*.
2 kn. kantoerbehoefden. uit entrep. v. *Ommen Rusb en co.*
3 » sigaren. uit entrep. *Agenten*.
4 coll. diversen. uit do. *Haeger en Schuurman*.
3 kn. boeken. uit do. *Faupel en co.*
50 kn. cognac. 50 md. bier. uit do. *Busing Schröder en co.*
5 kn. sherangs. uit do. *Morgan Melbourne en co.*
380 coll. crepe kruid. 25 kn. rood' garen. uit entrep. *N. H. M.*
8 kn. roodgaren. *Kreglinger Dummier en co.*
Naar Hobart Town per Eng. schip *Lady Leigh* gez. Consedene agt. *Maclaine Watson en co.*
1623 pic. rijst. 20 do. rotting. 5000 ps. goenie zakken. 20 oxhoofd rum. 58 coll. touwwerk. *Agenten*.
Naar Adelaide via Samarang per Deen. schip *Courier* gez. E. Krabb agt. *Busing Schröder en co.*
11 pic. rotting. 165 do. suiker. 900 ps. zakken. *Agenten*.
Naar Singapore via Samarang per ned. ind. stooms. *Padang* gez. *Perille agt. Kopersmit en co.*
f 1000 goude tientjes. *Tjio Kokkie*.
2 bendie. 1 paard. 1 zadel. *Martin Dyce en co.*
2 kn. kramerijen. uit entrep. *N. H. M.*
f 2000 specie. 12 ps. eur. katoenen. *Sim Siep*.
150 ps. gouden tientjes. f 320 specie. *Tan Kanhong*.
1000 zilver. sp. matten. 50 ps. gouden tientjes. *Tan Tjanseng*.
1 kt. tanab. batick. doeken. *Sech Jawas*.
2 kn. gedr. vrucht. *Andreas en co.*
1 paard. 1 bendie. *MusEwen en co.*
3 paarden. v. *Stouten Morgan en co.*
8 kn. wijn. 3 md. en 3 vn. bier. 1 kt. madera. 4 keld. genever. 1 kt. cognac. 3 do. provisien. 8 vs. boter. v. *d. Broek en co.*
10 md. bier. 2 keld. lijnolie. 1 kt. hammen. 10 ka. eau de cologne 12 fl. eur. siropen. 5 do. appelen. 2 doz. inkt. 6 fl. sigs. 60% blikk. sardijntjes. 4 kn. roodewijn. 2 do. bier. *John Pryce en co.*
3 kn. div. genie goederen. 18 vn. teer. 5 do. loodwit. 1 kt. schuiven. 2 *Alg. Pakhuismester*.
9 kn. milt. goederen. 1 do. geneesmiddelen. 10 vn. gez. vleesch. 30 do. gedr. spek. 10 do. azijn. 100 keld. genever. 2 kn. milt. goederen. 100 arak. wasjes. 3 zakk. boonen. 10 do. koffij. 8 vn. vleesch 5 kn. milt. goederen. *Alg. Pakhuismester*.
700 zilver. sp. matten. 12 thail. vogelstijtes. *Tjan Ango*.
200 » » » *Jawa Kong.*
700 » » » *Tjio Atjoen*.

Aan- en Uitvoer te Soerabaja van den 21 tot en met den 23 September 1854.

AANVOER.

Van Batavia per ned. schip *Zeevaart* gez. J. A. Knaap. Zie aanvoer te Batavia Java-Bode dd. 30 Augustus 1854 no. 69.
Van Macasser per ned. kottor *Halper* gez. Brody. 69 1/2 pic. was. 166 1/2 do. noten. 18 paarden. *Adam en co.*
20 paarden. *Ruyt Cramer en co.*
Van Rioew en Singapore per ned. bark *Kembang Djepoen* gez. *Oefj Kijngong*.
495 1/2 pic. gambier. 20 1/2 do. zw. peper. 95 stell. stalenpannen. 1 pic. kasoemba bloemen. 1 kt. divers. 5 pic. rottekruid. 245 st. steenen. *Gesago*.
430 pic. kommen. 200 kn. thee. 6 do. zijdestoffen. 4 do. kramerijen *Order*.
1 kt. diverse. *Said alie Joent*.
1 » » 1 kelb. gbie. 5 pic. nagel. 2 kruidj. was. *Said Salim*
3 » chitsen. 2 zakk. dadels. 1 ledikant. *Sech salim bin amat Bah-soan*.
Van Macasser per ned. bark *Bintang Anom* gez. van Hulstijn. 3 kn. tafel en servetgoed. 10 man. tran. v. *Menen*.
20659 boss. rotting. 95 zakk. noten. 15 st. loeheid. *M. M. M.*
55 pic. was. 1 1/2 do. oud koper. *Said Hassan bin Ali*.
14 kn. kajoepoetie olie. 2 bund. trijang. 1 do. hartstee. 5 1/2 do. was. 6 roll. zijde. 1 bund. oud zilver. 240 zakk. noten. 180 pakk. masoeij. 16 pic. trijang. 247 hand. 1 kt. divers. 180 pic. koffij. 168 1/2 do. was. 1 kt. oer. 20 kn. roodvisch. 33 doz. penecelen en kwaszen. 9 pic. was. *Order*.
2 kn. koopmanschappen. *Order*.
Van Macasser en Maluccos per ned. schoener *Ambon* gez. Hugenbolts. 10 st. guim. 10 do. spijgen. 1 do. *Sech Oemar bin alie Ba-hadan*.
101 pakk. was. *Said agt. Maclaine Watson en co.*
f 3000 zilverpunt. *Adam en co.*
f 45000 recepissen. *N. H. M.*

GEDRUKT BIJ W. BRUNING.